

PLENAIRE VERGADERING 03-03-2010

Resolutie 'Sneller door Beter'

Beste collega's en minister(s),

Als je in de politiek stapt moet je dat doen uit engagement vanuit de wil de samenleving te veranderen en te verbeteren. Als je dat uitgangspunt als referentie neemt dan denk ik dat onze commissie 'Versnelling' heel goed werk heeft geleverd.

Zelf kijk ik met veel voldoening terug op de werkzaamheden van de commissie die trouwens heel goed geleid werd door Johan Sauwens. We zijn drie maanden bezig, kwamen heel frequent, tot tweemaal per week, samen ook in de recesperiode en opmerkelijk maar de commissie was bijna steeds volledig in aantal.

Voor mijzelf was het een heel leerrijke ervaring.

Ik ga geen samenvatting brengen van de werkzaamheden. Daarvoor is er het verslag en de resolutie waarin 76 aanbevelingen zijn opgenomen. Alle 76 aanbevelingen hebben hun belangrijkheid en relevantie maar om te vermijden dat deze tussenkomst een eindeloze litanie wordt focus ik mij op die aanbevelingen die voor Open Vld uitermate belangrijk zijn.

Het uitgangspunt is dat in de toekomst investeringen in infrastructuur maar ook in andere maatschappelijke projecten moeten kunnen binnen een draaglijk en voor iedereen acceptabel tijdsperspectief.

Dit gaat dan over wegen en kanalen, windmolenparken, fiets- en voetpaden maar ook over de KMO'ers of de landbouwers die hun bedrijven willen uitbreiden of hun infrastructuur moderniseren.

Vandaag duurt elk project onredelijk lang. Zelfs als er geen budgettaire problemen zijn duren grote infrastructuurprojecten 10 tot 15 jaar en de kleinere al gauw 5 jaar. De bedoeling moet zijn dat we deze termijnen ongeveer halveren.

Eén van de manieren om daar te geraken is de inspraak te organiseren van in het begin, op een moment wanneer er nog keuzemogelijkheden kunnen worden geboden. Op die manier wordt inspraak ook echte participatie. Burgers worden mee architect van een project en dus ook mee verantwoordelijk voor dat project.

Dat blijkt trouwens een probaat middel tegen NIMBY en BANANA (nergens nog iets bouwen). Vandaag gebeurt het omgekeerde en heeft de inspraak op het einde plaats. Mensen worden voor voldongen feiten geplaatst, voor het blok gezet waar enkel nog "ja" of "ja en amen" kan worden gezegd. Zij ervaren inspraak dan als louter een formaliteit. En zij zetten dan ook "de hakken in het zand".

De overheid moet in ruimtelijke ordening en openbare werken optreden als een klantvriendelijke regisseur en partner. Klantvriendelijk omdat de burger een klant is die een product wordt aangeboden. Een regisseur omdat de overheid moet zorgen voor een product dat optimaal beantwoordt aan de

wensen van de klanten. Een overheid dus die op voorhand luistert, adviseert en meedenkt. Maar de overheid dient ook een partner te zijn van en met de burger door te voorzien in een ruim overleg, het bevorderen van vroege inspraak en het voeren van correcte procedures. Zo worden er beroepen en dus vertragingen vermeden. Het zou moeten gaan zoals architecten tegenwoordig terecht kunnen op de meeste gemeentelijke diensten en ook op Vlaams niveau meer en meer een administratie ontdekken die mee zoekt naar creatieve oplossingen, die adviseert en raad geeft.

Vandaag is toch de ervaring dat de overheid politieel optreedt. Men laat investeerders komen met een project en fluit ze dan terug. Men wijst aan en benadrukt enkel de fouten in de dossiers, zonder oog te hebben voor de goede zaken die erin staan. De investeerder blijft achter met de wetenschap dat het niet in orde is en dat er van voor af aan terug begonnen kan worden.

We beseffen vaak onvoldoende hoe slecht het imago is van onze Vlaamse ambtenaren bij de lokale besturen, burgers en bedrijven. Er zijn uiteraard ook ambtenaren die constructief en klantvriendelijk ingesteld zijn. Maar er heerst over het algemeen een beeld van een hiërarchische hogere overheid die zich letterlijk opstelt als een betweterige overheid die verkokerd is georganiseerd en die kijkt naar de eigen materie en voor het overige geen oog en interesse heeft.

Hier moet men komen tot een meer integrale aanpak waar diensten ook over het muurtje kijken, waarbij bindende adviezen worden afgeschaft, bindend advies is trouwens een *contradictio in terminis*, en vervangen worden door een gewogen en een geïntegreerd advies, waarbij de verkozenen een gemotiveerde

beslissing kunnen nemen, uitleggen waarom de beslissing in deze of gene richting is gevallen en met het advies rekening is gehouden.

Ook het vereenvoudigen van procedures en vergunningen is een belangrijk punt. Dat was ook de vaststelling waar de commissie zich in vond. Vandaag wordt er dubbel werk geleverd in de vergunningsprocedures. Het moet de bedoeling zijn te komen tot parallel lopende procedures en streven naar het bekomen van vrijstelling van het doorlopen van bepaalde stappen indien die al elders zijn doorlopen. Ik denk dan vooral aan de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUPs), de Milieu Effecten Rapportage (MER) en de milieuaanvraag. Het resultaat moet zijn één aanvraag, één openbaar onderzoek en één beslissingsmoment.

Collega's, er zijn nog een aantal nieuwigheden :

Zo pleiten we volmondig voor de bestuurlijke lus. De regelgeving is zo ingewikkeld dat er altijd wel ergens een foutje wordt gemaakt. Waar een hele samenleving om vraagt kan bij wijze van spreken gekelderd worden door een "dt" fout. Als een arrest van de raad van State een beslissing vernietigt dan moet alles herbegonnen worden. Vernietiging betekent vaak weggesmeten belastingsgeld, tijdverlies en vooral frustratie. De invoering van de "bestuurlijke lus" moet aan de Raad van State de mogelijkheid geven om de overheid toe te laten een vormfout te herstellen zonder dat alles van vooraf aan moet herbegonnen worden.

Andere nieuwe zaken zijn het instellen van een uniek Geo-loket, een financieel management die ook de kostprijs van de flankerende maatregelen opneemt, een snellere ontheffing uit de MER-procedure, ...

Er zijn in het verleden al een aantal stappen in de goede richting gezet maar blijkbaar zijn die nog niet gekend of worden ze onvoldoende gebruikt. Zo verdient collega Dirk Van Mechelen een pluim met de hervormingen die hij doorgevoerd heeft met de nieuwe Codex Ruimtelijke Ordening die sinds 1 september 2009 van kracht is . Hierin zitten heel wat mogelijkheden maar ze worden nog niet voldoende toegepast.

Eigenlijk droom ik er persoonlijk van dat we terug gaan naar besluitvorming die een stuk transparanter en eenvoudiger wordt. Een besluitvorming waar we niet per definitie zijn aangewezen op consultants, de makelaars van indertijd de koffie van "Multatuli", omdat het feit dat men meteen teruggrijpt naar hun adviezen het bewijs is dat onze regelgeving te technisch, te moeilijk en te gedetailleerd is geworden. Het creëert daarnaast ook een groot democratisch deficit.

Heel vaak worden die studies gebruikt als gezagsargument in het debat onder de verkozenen en in de Vlaamse administratie zijn deze adviezen te vaak een formeel argument om groen licht te geven of niet.

Beste collega's tot slot,

Als ik kritiek geef op consultants geef ik kritiek op onszelf want wij zijn de wetgever! Het wantrouwen dat de politiek heeft ten opzichte van de

samenleving vertaalt zich in pointillistische wetgeving, een fenomeen dat onze voormalige voorzitter De Batselier reeds omschreef.

In tijden van budgettaire krapte kan men door creatief te zijn initiatieven nemen om het maatschappelijk en economisch weefsel te stimuleren zonder dat hier een uitgave tegenoverstaat. Initiatieven die drempels wegnemen, die kostenbesparend zijn omdat ze human capital vrijmaken om nuttig in te zetten en zo ervoor zorgen dat onze concurrentiekracht verbetert. Dergelijke initiatieven zijn slimme investeringen!

Woorden wekken, voorbeelden strekken. Het komt erop aan dat deze aanbevelingen worden omgezet in concreet beleid. Daar moet onze commissie nu op toezien dat deze stap effectief wordt gezet. Want naast tijdswinst en een klantvriendelijke overheid creëren we zo vertrouwen in de politiek en de administratie.

Daarmee is de cirkel rond!